Agrico: duurzame groei 53

Voorjaar is een drukke periode 55

Gouden trekker staat in provincie 55

Tulpen zaten tot vorige week onder het plastic. De foto is gemaakt aan de Prof. Brandsmaweg in Nagele. © Reina Halman Fotografie

‘Zomer was een wake-up call’

Lector wil boeren inspireren dat het ook anders kan

De bodem heeft het zwaar te verduren. Door intensieve landbouw maar ook door klimaatveranderingen. Hoe erg is het gesteld met de bodem? Moeten we ons zorgen maken? En kunnen we het tij nog keren? Wij stelden lector duurzaam bodembeheer Gera van Os van Aeres Hogeschool in Dronten zeven vragen.

DRONTEN Hoe ziet de bodemstructuur eruit in de Noordoostpolder en hoe in Dronten? Zijn er vergelijkingen, of juist tegenstellingen?
‘Onder onze voeten zijn er lokaal grote verschillen. Wij leven hier in Flevoland natuurlijk op de voormalige zeebodem en daar zijn afzettingen van de zee te vinden, en als die terugtrok ook rivierafzettingen. Diep in de ondergrond vind je zand, dat varieert op sommige plekken van 2 meter tot wel 12 meter. Bovenop die afzettingen is het kleiig en dat is al dan niet gemengd met zand of veen. Dat laatste duidt op tussentijdse plantengroei. De lagen klei en veen zijn niet overal gelijk. Sowieso zie je dat in de Noordoostpolder er iets lichtere klei is, dat is dus meer met zand gemengd, en in Dronten juist zwaardere klei. Zwaardere klei zoals je die in Noordoostpolder vindt, ook wel zavel genoemd, is makkelijk bewerkbaar en makkelijker te doorwortelen voor planten. Het is daarentegen kwetsbaarder voor verdichting.’

Wordt de bodem te intensief belast door landbouw?
‘De polder is natuurlijk aangelegd om een maximale landbouwopbrengst te behalen en dankzij een efficiënt teeltsysteem en grote landbouwmachines is de oogst vandaag de dag nog efficiënter en nog beter. Maar die machines wegen tussen de 40.000 en 60.000 kilo als ze vol zitten. Als je met zo’n zware machine over natte grond rijdt, druk je die grond in elkaar. Tel daarbij op dat we in de toekomst meer neerslag in minder dagen krijgen. Dat is dus echt een serieus probleem.’

Gera van Os is lector duurzaam bodembeheer bij Aeres Hogeschool Dronten. © Fotostudio Wierd

Hoe kunnen boeren zo bewust mogelijk met hun landbouwgrond omgaan?
‘Dat is nog best een puzzel, want de boer zit vast in een financieel systeem en dat maakt het ingewikkeld. Daar is de minister van landbouw ook van doordrongen. Haar visie: kringlooplandbouw. Met als speerpunt dat de hele keten een stukje van het verdienmodel aanpast. Zodat de boer bijvoorbeeld met kleinere machines zijn land kan bewerken. Als we het roer niet omgooien, daalt de bodemkwaliteit nog verder en de opbrengst dus ook (blijvend).’

En dan klinkt de bodem ook nog steeds verder in. Moeten we ons zorgen maken?
‘Ook dat is lokaal heel verschillend; het hang af van de opbouw van de lagen in de grond. Maar de bodem zakt alleen maar verder, dat proces kunnen we niet stoppen. Hooguit vertragen. Het is zeker een probleem, want als we dichter op het grondwater komen wordt de bovengrond steeds natter en het laatste dat je wilt, is dat het land verzilt. Maar niet alleen neerslag is een probleem, ook de droogte. We krijgen in de toekomst namelijk steeds vaker te maken droge periodes. Hier in Flevoland overheerst de gedachte: we hebben zoet water genoeg. De zomer van 2018 was wat dat betreft een wake-up call.’

› *Het vervolg van dit verhaal leest op op pagina 53.*

Heeft u een verhaaltip of een persbericht met betrekking op landbouw in Flevoland? Stuur uw bericht dan door naar de redactie van deze krant. Mogelijk vloeit er een fraai verhaal uit voort.

De redactie

Dak van Quality Center staat vol met 520 zonnepanelen

Agrico wil duurzame groei realiseren

Het Agrico Quality Center is in de afgelopen weken voorzien van 520 zonnepanelen, die eind april in gebruik worden genomen.

EMMELOORD Met een verwachte productieopbrengst van 150.000 kWh per jaar wordt het onlangs geopende kwaliteitscentrum energieneutraal wat betreft elektriciteit.
Agrico investeert niet alleen in het Quality Center als het gaat om duurzaamheid. Agrico Research, het kweekbedrijf van Agrico, is in juni 2018 al voorzien van 384 zonnepanelen. Deze aangelegde panelen wekken zo'n 100.000 kWh per jaar op en zorgen ervoor dat de inkoop van elektriciteit met circa 25% kan worden gereduceerd. Ook zijn er concrete plannen om het hoofdkantoor in Emmeloord te voorzien van 170 zonnepanelen, die naar verwachting 50.000 kWh per jaar opleveren. Mogelijk worden deze panelen op termijn verbonden met de zonnepanelen van het Quality Center, zodat de opgewekte zonne-energie van beide kantoren kan worden uitgewisseld.

Voorbeelden

Agrico wil op duurzame wijze groei realiseren en heeft dit verweven in haar strategische doelen. Er zijn reeds meer energiebesparende maatregelen getroffen, bijvoorbeeld het vergroenen van het wagenpark, ledverlichting in de kantoren en een warmteterugwinningsinstallatie.

Het Agrico Quality Center is voorzien van 520 zonnepanelen. © Agrico

'Zij zullen als eerste meer kennis over de bodem moeten krijgen'

› *Vervolg pagina 51*

Welke rol speelt biodiversiteit?

'Een heel belangrijke rol. Het bodemleven heeft veel functies die essentieel zijn om het klimaatbestendig te maken. De hoeveelheid soorten bacteriën en schimmels bijvoorbeeld, bepalen voor een groot deel de structuur, vruchtbaarheid en weerbaarheid van ziektes en plagen. Het bodemleven heeft juist behoefte aan veel organische stoffen en heeft niks aan kunstmest, dat veel wordt toegepast. Organische stoffen zorgen voor waterberging en voor het vochtregulerend vermogen in droge periodes. Ze houden de grond bovendien luchtig en zijn voedsel voor het bodemleven, dat op zijn beurt weer zorgt voor voedingsstoffen voor het gewas. Dan is de cirkel rond.'

Maar dat lukt dus alleen als boeren geen kunstmest meer gebruiken.

'Het is mijn missie dat boeren weten hoe hun bodem eruitziet en welke mogelijkheden er met organische mest zijn, omdat je daar je systeem mee buffert. Ik wil ze inspireren dat het anders kan. Dat je de bodemdiversiteit ook goed kunt krijgen zonder chemische middelen. Als we als Nederland een landbouwland willen blijven, dan moeten we ons teeltsysteem aanpassen op de veranderingen die op ons afkomen. Wat dat betreft zit ik hier op een topplek, midden tussen de nieuwe generatie boeren en adviseurs.'

En de huidige generatie boeren? Wat kunnen zij doen?

'Zij zullen als eerste meer kennis over de bodem moeten krijgen. Tot voor kort kwamen ze niet van hun trekker af, nu wel. Er zijn alleen nog geen goede scanmethodes om iets dieper in de grond te kijken, dan de bovenste centimeters. Dus het verschil tussen een verdichte en niet-verdichte kleilaag is niet zien. Maar er is niet één algemene oplossing. Omdat de bodem plaatselijk verschilt en ook per bedrijfstype, moet er op perceelniveau worden gekeken wat nodig is. Boeren willen het graag, maar zitten vaak ook gevangen tussen wet- en regelgeving. Daarom is het goed dat de hele keten hierover nadenkt en zijn maatregelen treft. Een boer kan dat simpelweg niet alleen doen.' ■

Donna Oevering

Opnieuw ledenbonus na winstgroei AB Vakwerk

Marco Meijer is sinds september algemeen directeur van AB Vakwerk. © Iwan van Nieuwenhoven

REGIO AB Vakwerk was vorig jaar goed voor een omzet van ruim 119 miljoen euro. De uitzendcoöperatie zag haar nettowinst in 2018 met zeven ton groeien tot 2.1 miljoen.

Opnieuw kunnen de bijna 4000 aangesloten agrarische leden een bonus tegemoetzien. Dat maakte algemeen directeur Marco Meijer bekend tijdens de presentatie van de jaarcijfers 2018. 'Wij zijn een coöperatie die in de eerste plaats het belang dient van de leden. AB Vakwerk realiseerde het afgelopen jaar een flinke rendementsverbetering. De coöperatie is financieel gezond en laat daarom voor het derde jaar op rij een deel van de winst terugvloeien naar de leden', vertelde Meijer. Met de bonus krijgen de aangesloten agrariërs enkele honderden euro's korting op de inhuur van tijdelijke arbeid bij AB Vakwerk. In het afgelopen boekjaar verkocht AB Vakwerk bijna 5 miljoen uren, 4,4 procent minder dan in 2017. Volgens de algemeen directeur is deze ontwikkeling direct te koppelen aan marktomstandigheden die het juist uitzendbedrijven moeilijk maken om nog te groeien. 'Er was sprake van grote economische groei en zeer lage werkloosheid. Wij bewegen ons in een sterk toenemende vraaggedreven medewerkersmarkt', zei hij.

De focus van AB Vakwerk lag het afgelopen jaar derhalve sterk op kwaliteitsverbetering van de eigen dienstverlening en klantmarges. ,,En dat heeft goed uitgepakt, getuige ons sterk verbeterde rendement", stelt Meijer. Door de verscherpte kwaliteitsfocus en de daaruit voortkomende daling van indirecte kosten, slaagde AB Vakwerk erin om maar liefst de helft meer winst te maken. Meijer staat sinds september als algemeen directeur aan het roer bij de coöperatie. Hij werd mede aangesteld omwille van zijn expertise op het gebied van innovatie en organisatorische vernieuwingen. 'De markt verandert en daar moeten wij in mee. Samen met stakeholders gaan we verder aan de slag om ons bedrijf toekomstbestendig te maken.'
De in 2018 geboekte winst wordt volgens hem dan ook voor een belangrijk deel geïnvesteerd in de doorontwikkeling en verbetering van de (coöperatieve) dienstverlening van AB Vakwerk